

1

De koude wind sneed tot op mijn botten door me heen toen we afdaalden naar de oever van Donkerwater. Blaren prikten op mijn hielen. De schemering viel in, en mijn hoofd was beneveld van vermoeidheid na opnieuw een lange dag lopen. Boven ons krijsten vogels, klapwiekend naar nachtelijke nesten. Ze wilden de kou net zo graag ontvluchten als ik.

We hadden gehoord dat er iets verderop aan de oever van het meer een gehucht lag, een plek waar we misschien voor onderdak konden betalen met onze snel slinkende voorraad koperstukken. Ik stond mezelf toe aan een bed te denken, een echt bed met een stromatras en een wollen deken. O, wat hunkerde mijn lichaam naar warmte en geborgenheid! Dwaze hoop. Zoals het er in Alban voor stond, openden mensen hun deuren niet voor vreemdelingen, al helemaal niet voor slonzige landlopers, en dat was wat we waren geworden. Het was dom van me om ook maar één moment te geloven dat ons geld ons enig respijt bij iemands haardvuur en in een echt bed zou opleveren. Al hoefde dat voor mij niet eens. Een stapel jutezakken in een schuur of een baal hooi in een stal zou volstaan. Als het maar uit de wind was. Als het maar uit het zicht was.

Ik werd me bewust van de stilte. Vaders eindeloze gemompel over oud zeer, dat ons elke dag van onze reis had begeleid, was verstomd, en hij bleef nu stilstaan om voor zich uit te staren. Tussen de waterkant en de dreigende duisternis van de steile, beboste helling van een heuvel ontwaarde ik een verzameling lichtjes.

‘Donkerwater,’ zei hij. ‘Ik zie licht bij de pier. De boot ligt er!’
‘Welke boot?’ Mijn geest werkte traag, nog dromend van een
haardvuur, een kom pap, een deken. Ik hoorde de toon in zijn
stem niet, de toon die problemen voorspelde.

‘Vogelaars boot. De gokboot, Neryn. Hoeveel geld hebben we
nog over?’

De moed zonk me in de schoenen. Wanneer hij eenmaal in die
stemming raakte, die zijn ogen deed schitteren van onmogelijke
hoop, was er geen houden meer aan. En wat ik ook zou zeg-
gen, hij zou niet luisteren. Maar ik moest een poging wagen.

‘Genoeg voor twee nachten onderdak en misschien een korst
brood als we geluk hebben, vader. We kunnen niets missen.
Niet totdat iemand ons betaald werk bezorgt, en u weet hoe
groot de kans daarop is.’

‘Geef me de ransel.’

‘Vader, nee! Deze koperstukken staan voor een veilige plek om
te overnachten. Ze staan voor beschutting tegen de wind. Her-
innert u zich niet wat er vorige –’

‘Vertel me niet wat ik moet doen, dochter.’ Hij kneep zijn ogen
tot spleetjes op een manier die ik maar al te goed kende. ‘Wat
kan ons beter verwarmen dan een slok bier? Bovendien zal ik
onze hoeveelheid koperstukken verdubbelen op die boot. Ver-
drievoudigen zelfs. Niemand verslaat mij bij een spelletje dob-
belen. Twijfel je aan je vader, meisje?’

Twijfel was bij lange na niet het juiste woord voor wat ik voel-
de. Ja, ooit was hij behendig geweest in dergelijke spelletjes. Hij
had een reputatie gehad als een sluwe speler vol verrassingen.
Maar zorgen en tegenspoed, ontberingen en vernederingen, had-
den die slimme man verteerd en achtergelaten als een leeg om-
hulsel, als een man die te veel van bier hield en niet langer het
onderscheid kon maken tussen de werkelijkheid en wilde dromen.
Vader was een gevaar voor zichzelf. En hij was een ge-
vaar voor mij, want drank maakte zijn tong los, en één verkeerd
woord kon de gave onthullen die ik ieder moment van iedere
dag voor de wereld probeerde te verbergen. Hij zou zijn mond
voorbijpraten en iemand zou het de Handhavers vertellen, en
dan zou het met ons allebei gedaan zijn. Maar ik was terneer-
geslagen en uitgeput; te uitgeput om nog tegen hem in te gaan.
‘Hier dan,’ zei ik terwijl ik hem de ransel overhandigde. ‘Ik haat

die gokboot. De enige kans die hij biedt, is de kans dat u het weinige wat we nog hebben verkwanselt. Als u dit geld kwijtraakt, slapen we vannacht in de openlucht, overgeleverd aan de genade van elke toevallige voorbijganger. Als u dit kwijtraakt, raakt u ook het laatste beetje zelfrespect kwijt dat u nog bezit. Maar u bent mijn vader, en ik kan geen beslissingen voor u nemen.'

Hij keek me recht aan, even maar, en ik meende iets van begrip in zijn ogen te zien dagen, maar dat was net zo snel weer gedoofd als het was verschenen. 'Je haat me,' mompelde hij. 'Je veracht je eigen vader.'

Ik had hem de waarheid kunnen vertellen: dat ik zijn zwakheid verachtte, dat ik zijn woede haatte, dat de dagen en maanden en jaren dat ik voor hem had gezorgd, hem uit de problemen had weten te houden en hem tegen zichzelf had beschermd, me hadden afgemat. Maar ik hield ook van hem. Hij was mijn vader. Ik hield van de man die hij ooit was, en ik had de hoop nog niet opgegeven dat hij die man ooit weer zou kunnen worden. 'Nee, vader,' zei ik, en ik snelde achter hem aan toen hij doorliep, want het vooruitzicht van het spel en winst had zijn tred nieuw leven ingeblazen. 'Ik heb het alleen koud en ik ben moe. Te moe om op mijn woorden te letten.'

Terwijl we in de richting van de lichtjes van de gokboot liepen, die zacht op het donkere water naast een korte pier dobberde, was ik me bewust van bleke ogen die tussen de dennentakken door naar me gluurden. Ik stond mezelf niet toe hun kant op te kijken. Kleine voetjes schuifelden achter ons door de gevallen bladeren en trippelden een stukje met ons mee, om vervolgens weer in het bos te verdwijnen. Ik weerhield mezelf ervan om achterom te kijken. Een stemmetje fluisterde me plagend toe: *Neryn! Neryn, hier zijn we!* Ik sloot mijn oren ervoor. Ik had mijn geheim jarenlang verborgen gehouden, sinds grootmoeder het gevaar van bovennatuurlijke vermogens had uitgelegd. Ik was bedreven geraakt in het verhullen van mijn gave.

Ik rechtte mijn rug en klemde mijn kiezen op elkaar. Misschien zou de enige aanwezige op de gokboot kapitein Vogelaar zijn, die iets van mijn vaders situatie af wist. Wie zou zo'n koude nacht trouwens willen doorbrengen met het spelen van spelle-

tjes? Wie zou zo'n afgelegen plek als Donkerwater bezoeken? Wij waren hierheen gekomen omdat het gehucht ver bij de drukbereisde wegen vandaan lag. We waren gekomen omdat niemand in deze contreien ons kende. Behalve Vogelaar, en hem hadden we hier niet verwacht. Maar Vogelaar zou zijn mond houden. Hij was een zwerver, een eenling.

Nog voordat we een voet op de pier hadden gezet, wist ik dat de gokboot vol mensen zat. Hun stemmen dreven door de stilte van de nacht naar ons toe, vals en misplaatst onder de donkere, stille hemel. In het gehucht was geen mens te bekennen, al stonden er hier en daar wat luiken halfopen die het schijnsel van lampen in de bescheiden huisjes doorlieten. De opkomende maan wierp dansende lichtjes op het water van het meer, alsof ze ons de weg wezen aan boord van de vissersboot waarin Vogelaars plek van vertier huisde. De gokboot voer van meer naar meer, van baai naar baai, en lag nooit twee avonden op dezelfde plek. Ze zeiden dat Vogelaar vroeger, in de tijd vóór koning Keldec, een krijger was die zijn gelijke niet kende. Ik had horen vertellen dat hij in het verre oosten had gevochten, waar de zon zo fel scheen dat het land uit niets dan stof bestond, en de wind geheimzinnige wezens vormde uit hitte en zand. Wie in déze tijd een krijger in Alban was, was een instrument van Keldec's wil. Het was geen roeping voor mensen met een geweten.

Een sterk verlangen om in het gehucht te blijven be kroop me, om naast een muur of in de luwte van een huisje neer te hurken en te wachten tot het allemaal voorbij zou zijn. Het vooruitzicht van een avond op een boot vol dronken, vechtlustige mannen, deed me in mijn schulp kruipen. Maar ik kon vader niet alleen laten gaan. Er was niemand anders om te voorkomen dat hij te veel zou drinken, dat hij zou praten wanneer hij zou moeten zwijgen, dat hij onze laatste koperstukken zou vergokken in een vergeefse poging om de trots terug te winnen die hij jaren geleden was kwijtgeraakt. Dus volgde ik hem over de pier, over de krakende loopplank, het overvolle schip binnen.

Het stonk er naar zweet en bier. Zodra ik de deur door stapte, voelde ik de ogen van mannen op me, die me taxerend opna-

men en zich afvroegen waarom mijn vader me hierheen had gebracht en hoe ze gebruik van de situatie zouden kunnen maken. Ik bleef vlak bij de ingang staan en probeerde mezelf onzichtbaar te maken, terwijl vader Vogelaar met een iets te joviale klap op de schouder begroette. Een paar tellen later zat hij al aan de speeltafel met een schuimende kroes bier voor zich. De drank was hier goedkoop – mannen die beneveld waren door bier namen risico's die ze zouden vermijden wanneer hun hoofd helder was. Een koperstuk ging van hand tot hand. *Laat hem niet alles vergokken, bad ik. Laat hem niet te snel verliezen. Laat hem niet kwaad worden. Laat hem niet in huilen uitbarsten.*

Toen het spel eenmaal in volle gang was, vergat iedereen dat ik er was. Ik stond achter in het vertrek in de schaduw en keek toe terwijl het spel zich ontwikkelde. Vader keek ook toe, en probeerde de strategieën en de sterke en zwakke punten van de andere mannen te doorgronden. Hij zou pas gaan meespelen zodra hij wist wat voor vlees hij in de kuip had.

De meeste spelers zagen eruit als doorgewinterde reizigers: behoudend, bedachtzaam. Al het lawaai was afkomstig van degenen die achter hen stonden – lokale vissers misschien, of boeren. Achterin, aan de andere kant van het vertrek, stond een zwijgzame man in een cape, met de kap omhoog zodat zijn gezicht in schaduwen was gehuld. Naast hem stond een potige vent met een rood gezicht. Toen die laatste zag dat ik keek, grijnsde hij, en ik sloeg mijn ogen neer.

Ze speelden een dobbelspel waar mijn vader zeer bedreven in was. Het gekletter van de vallende speelstukken op de houten tafel, de uitroepen 'speer!' 'kroon!' 'hond!', de incidentele meningsverschillen over speelsnelheid of de hoek van een worp, het klonk me allemaal vertrouwd in de oren. Vader had dit spel vroeger talloze keren gespeeld, en had in de meeste gevallen gewonnen. Maar dat was vroeger, in een ander tijdperk, voordat zijn zorgen zijn hart hadden uitgerukt, tegelijk met zijn gezond verstand. Desalniettemin speelde hij nog steeds niet, maar zat hij kalmpjes zijn bier te drinken en de anderen te observeren, rustig zijn tijd afwachtend. Misschien zou hij me verstedeld doen staan door nuchter te blijven, door te spelen zoals hij vroeger deed, zo snel en behendig dat niemand hem kon bijhouden. Mis-

schien zou hij winnen en ons geld verdubbelen of verdrievoudigen, en dan zouden we zowel eten als een bed voor de nacht kunnen betalen.

Het spel duurde voort, en vader zat nog steeds toe te kijken. Ik zag dat Vogelaar zijn kroes bijvulde. Het was warm in het vertrek door de vele opeengepakte lichamen. Ik had moeite om mijn ogen open te houden. Mijn hele lichaam deed pijn van vermoeidheid. Ik mocht niet in slaap vallen. Vader had iemand nodig die op hem lette, en ik was de enige die dat kon doen. Bovendien stond de manier waarop die grote vent met zijn gretige ogen naar me loerde me niet aan.

‘Hier, meisje.’ Vogelaar, een fretachtige man met scherpe ogen, wurmde zich tussen twee potige boeren door en drukte me een kroes bier in de hand. ‘Drink, je ziet er meer dood uit dan levend. Van het huis. Je kunt daar gaan zitten als je wilt, dan loop je niemand in de weg.’

Het was zo lang geleden dat iemand vriendelijk tegen me was geweest dat ik me gewillig door hem naar een kleine nis met een houten bank liet loodsen. Ik viel dankbaar op het bankje neer en nam een slokje bier. Mijn maag was leeg; het scherpe bier gleed naar binnen als honingwijn. Goden, wat heerlijk! Ik deed er zo lang mogelijk mee; waarschijnlijk was dit het enige wat ik vanavond in mijn maag zou krijgen.

Vanuit de nis kon ik vader niet goed zien, maar als er problemen ontstonden, zou ik snel bij hem kunnen zijn. En ik was in ieder geval half afgeschermd van de doordringende blikken van die mannen. Toch moest ik op mijn hoede blijven. Ik mocht mijn geest niet laten afdwalen, ondanks de enorme opluchting dat ik eindelijk zat, ondanks de weldaad van het bier, ondanks het feit dat mijn lichaam me smeekte te mogen rusten...

Ik schrok op, in het besef dat ik was weggedoezeld. Goden, hoe lang had ik daar verdwaasd gezeten? Vaders stem bereikte me, nu lallend van de drank en in boosheid verheven: ‘Nog een rondje! Wie is er mans genoeg om het tegen me op te nemen?’

Ik stond op en zag hem wild met zijn armen zwaaien. De man naast hem dook weg om een klap in zijn gezicht te ontwijken. ‘Kom op, wat zijn jullie, een stelletje lafaards?’

Er viel een geladen stilte die iedere vezel in mijn lichaam op scherp zette. Ik zou hem moeten tegenhouden. Hij was dron-

ken, en in deze toestand zou hij tot alles in staat zijn. Ik zou me een weg door de menigte mannen heen moeten banen en hem hier moeten weghalen voordat hij nog meer heibel zou veroorzaken.

Voordat ik me kon bewegen zei een van de mannen: 'Je hebt niets meer om te vergokken, idioot. Je beurs is leeg.'

Goden, had hij al onze munten al vergokt terwijl ik hier had zitten suffen?

'Vader,' begon ik aarzelend. Mijn stem klonk schor.

'Ik heb geen inzet nodig,' donderde vader terwijl hij half overeind kwam. Zijn vuisten waren gebald en zijn gezicht was rood aangelopen. Hoeveel bier hadden ze hem gegeven? 'Ik ga winnen. Ik kan ieder van jullie verslaan. Ik neem alles aan wat jullie inzetten.'

'Geen inzet, geen spel! Dat zijn de regels!'

'Als je geen munten kunt inzetten, lig je uit het spel, kerel!'

'En dat werd tijd ook,' mompelde iemand.

Ik dwong mezelf me door de menigte heen te dringen. 'Vader, het is tijd om te gaan,' zei ik terwijl ik aan zijn arm trok. Mijn stem ging verloren in het geroezemoes.

'Verrassing!' zei vader terwijl hij onvast overeind kwam en een zware arm om mijn schouders heen legde. 'Kijk! Ik heb een inzet – mijn meisje hier. Wat is jullie tegeninzet? En geen armetierige koperstukken. Zilverstukken of niets.'

Mijn hart sloeg een slag over. Ik bleef stokstijf staan, niet in staat om te bewegen, niet in staat om te praten. Ik droomde. Dit kon niet waar zijn. Maar dat was het wel, want ik zag hoe de mannen tegenover vader hun ogen opensperden van verbijstering.

'Rustig aan, kerel,' mompelde iemand. 'Dat meen je niet.'

'Laat je horen!' riep vader terwijl hij me steviger vastgreep. 'Wie neemt het tegen me op? Ik versla jullie allemaal!'

Mijn lichaam was steenkoud. 'Vader,' fluisterde ik. 'Nee.' Maar hij hoorde me niet. Zijn hoofd was bij het zilver dat hij zou winnen. Zilver waarvoor hij een maand lang bier zou kunnen kopen, en een volle beurs die zijn trots in ere zou herstellen.

Er was gemompel uitgebroken in de kring. Alle ogen waren weer op mij gericht. Ik zag hoe mannen me uitkleedden met hun ogen,

maar niemand zei iets. Ik haalde paniekerig adem, en bad dat zelfs de meest verachtelijke onder hen erboven zou staan om zo'n walgelijk voorstel aan te nemen.

Vogelaar stapte naar voren en schraapte zijn keel. 'Ik kan niet toestaan –' begon hij, op hetzelfde moment waarop de grote man met het rode gezicht in zijn beurs reikte en er iets uit haalde wat schitterde in het licht van de lantaarns. Zilveren munten. Ik slikte gal weg; mijn maag draaide zich om van angst. Hij ging spelen.

Een in het zwart gehulde arm reikte langs hem. Met een dof gerinkel vielen er drie zilverstukken uit een hand met lange vingers op de tafel. 'Ik speel tegen je,' zei de man in de cape met de kap op, en mijn hart veranderde in ijs.

'Nee,' wist ik uit te brengen. 'Nee, vader, doe dit alstublieft –' 'Hou je mond, Neryn!' zei vader. Hij liet me los en ging weer zitten.

Ik staarde over de tafel heen naar de man, maar de kap verborg zijn gezicht zo goed dat ik zijn ogen niet eens kon zien. Hij had iedereen kunnen zijn.

'Kop of munt wie er begint,' zei Vogelaar. Het was te laat voor hem om hier nog een eind aan te maken. Wanneer een wedenschap eenmaal was aanvaard, moest het spel worden gespeeld, dat waren de regels. 'Enkel spel, of beste uit drie?'

'Jij mag het zeggen,' zei vader, naar de mysterieuze vreemdeling opkijkend.

De man stak drie vingers op. Iemand stond gehaast op en de man nam de lege plaats tegenover vader aan tafel in. Er daalde een stilte neer. Ik leek niet goed te kunnen ademhalen; mijn borst voelde aan alsof er een strakke band omheen zat.

'De uitdager gooit eerst,' zei Vogelaar. 'Ga je gang.'

Ik kon het niet aanzien. Ik trok mijn sjaal om me heen alsof het stuk gerafelde wol me kon beschermen tegen een wereld die op zijn kop was komen te staan. Mijn hart zond een onsamenghangend gebed uit. De stenen klikten tegen elkaar in vaders hand, en ik hoorde zijn tegenstander zijn bod uitbrengen: 'Uil!' Gekletter toen de stukken over de met krijt op tafel getekende cirkel rolden, en de omstanders begonnen opgewonden te praten. Het uilsymbool was het dichtst bij het midden gekomen, dus was het een overduidelijke overwinning.

‘Eerste ronde voor... hoe heet je, vriend?’
 ‘Mijn naam is niet belangrijk.’ De man met de kap raapte de stenen op voor zijn eigen worp. Als hij de tweede ronde won, was ik verloren. Hij had me nog geen blik waardig gekeurd.
 ‘Tegenstander gooit als tweede,’ zei Vogelaar. ‘Ga je gang.’
 Vader keek zwijgend toe. Dit keer keek ik wel. De man met de kap woog de stukken in zijn hand, en toen hij wierp bracht vader zijn bod uit: ‘Schild!’
 Gemompel onder de toeschouwers terwijl de stenen rolden.
 ‘Schild ligt het dichtst bij het midden,’ zei een man.
 ‘Niet vanaf deze kant,’ protesteerde een ander, zich vooroverbuigend om de positie van de speelstukken nader te bekijken.
 ‘Speer ligt op dezelfde afstand, kijk, een vingerlengte. Dat maakt de worp ongeldig. Er moet nog een keer gegooid worden.’
 ‘Kolder,’ gromde mijn vader, en mijn maag kneep samen.
 ‘Kennen jullie de regels niet?’ Vogelaars stem was een en al kalm gezag. ‘Bij onenigheid over de ligging wint Schild het van Speer, aangenomen dat geen van beide stukken de grens van de cirkel raakt. Tweede ronde is voor de uitdager.’
 Er ging een pover gejuich op. Iemand hief een kroes bier op de overwinning; een ander sloeg vader op de rug. Hoe dronken en incompetent hij ook was, hij had de tweede ronde gewonnen, en er was nog een kans om hier een eind aan te maken voordat ik van mijn vrijheid zou worden beroofd.
 ‘Vader,’ zei ik, me naar hem toe buigend om in zijn oor te fluisteren, ‘hou hier alstublieft mee op. Vraag die man om met het spel te stoppen. Vertel hem dat het een vergissing was. Niemand met een greintje gezond verstand zou hierin meegaan. Vader, doe me dit niet –’
 Hij sloeg me weg alsof ik een hinderlijk insect was. ‘Laat me met rust, meisje!’ Zijn ogen waren op de drie zilverstukken gericht. Mijn prijs. Vijftien jaar lang was ik zijn dochter geweest. Bijna drie jaar lang zijn hoeder en helper, zijn verzorger en metgezel op de zware weg naar zelfvernietiging. O goden, dit kon niet waar zijn. Ik zou nooit meer over kou en honger klagen, als dit maar een droom kon zijn.
 ‘Uitdager gooit als derde.’ Er lag een scherpe klank in Vogelaars stem. ‘Weet je zeker dat je hiermee door wilt gaan?’
 Vader zei niets, maar raapte alleen de speelstukken op.

‘Het zij zo. Ga je gang.’

In de stilte vóór de worp leek het alsof niemand behalve ik ademde, en mijn ademhaling was oppervlakkig en onregelmatig door volslagen paniek. *Laat dit niet gebeuren, o alsjeblijft, alsjeblijft...*

‘Vlam!’ klonk de stem van de man met de kap, en een tel later raakten de stenen het tafelblad. Ik hoorde iedereen om de tafel heen geschokt naar adem happen, en wist zonder te kijken dat vader had verloren.

Geen tijd. Nergens tijd voor. Vader schreeuwend; een omvallende bank, een vuist die iemands kaak raakte, een reeks vloeken. Verscheidene mannen deelden nu klappen uit en doken op elkaar, alsof ze alleen maar hadden gewacht op een reden om te kunnen vechten. Iemand knalde tegen me aan, zodat ik tegen de man met het rode gezicht aan wankelde, die me vastgreep en van de gelegenheid gebruikmaakte om één hand om mijn borst te klemmen en de andere tussen mijn benen te laten glijden. Niemand zag het in het tumult. Mijn protest ging ten onder in het rumoer. De hand van de man kroop langs de binnenkant van mijn dijbeen omhoog. Ik zette mijn handen tegen zijn borst en duwde, en hij lachte me uit. Tijdens mijn wanhopige poging om me aan zijn greep te ontworstelen, hoorde ik vaders stem boven die van de anderen uitkomen: ‘Vuile vals-speler! Leugenaars en zwendelaars, dat zijn jullie!’ Een paar vechtersbazen vlogen door het vertrek, anderen met zich meesleurend, en de man die me vasthield liet me abrupt los. Ik wankelde, uit evenwicht gebracht, en viel op mijn knieën. De vechtjassen verdrukten me en ik kneusde mijn heup en schouder tegen de muur; ik kon ieder moment worden vertrapt. Het vertrek was een en al vechtende lichamen en zwaaiende armen. Ik probeerde verwoed om op adem te komen. *Eruit. Alsjeblijft, laat me eruit.*

Een hand reikte naar beneden, sloot zich om mijn arm en hees me overeind. Iemand schermde me met zijn lichaam van de menigte af en baande zich een weg naar de uitgang, mij met zich meetrekkend. Toen we de koude stilte van de nacht in stapten, zag ik dat het de man met de kap was, de man die mij zojuist had gewonnen met een potje dobbelen. Ik deinsde achteruit, maar hij hield mijn pols stevig vast. ‘Kom,’ zei hij. ‘Loop door.’